

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito da Unión Europea

Materia	Dereito da Unión Europea			
Código	V03G720V01216			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Gregores Villaverde, María José			
Profesorado	Gregores Villaverde, María José			
Correo-e	mjgv@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudiante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional

Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario.

Que os estudiantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, áinda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.

Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.

Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto A4 especializado como non especializado.

Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender A5 estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.

Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.

Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do derecho e desenvolver dialéctica xurídica.

Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar

Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión

Uso de lingua estranxeira nas actividades das diferentes materias.

Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.

Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e *multiculturalidad.

Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relationalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Contidos

Tema

Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE: la revisión de los Tratados comunitarios 3. A adhesión de novos Estados
--	--

Tema 2. A especificidade do fenómeno comunitario frente o ordenamiento internacional	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
--	--

Tema 3. A especificidade do Dereito da Unión Europea frente ó dereito interno (I)	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
---	--

Tema 4. A especificidade do Dereito da Unión Europea frente ó dereito interno (II)	1. Bases constitucionais da pertenencia á Unión Europea 2. A pertenencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertenencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
--	---

Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
---	---

Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
--	--

Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
--	---

Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
---	--

Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
--------------------------------	---

Tema 10. A Aplicación do dereito da Unión Europea (I): Dereitos humanos e ciudadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A ciudadanía europea
--	--

Tema 11. A aplicación do dereito da Unión Europea (II): As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
--	--

Tema 12. A Aplicación do dereito da Unión Europea (II): As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
--	---

Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
---	---

Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea

1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza
2. Control de fronteiras, asilo e inmigración
3. Cooperación xudicial civil e penal
4. Cooperación policial en materia penal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	19	13	32
Lección maxistral	33	62	95
Exame de preguntas de desenvolvimento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	9	9
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Resolución de problemas	Esta actividade consistirá na resolución de casos prácticos, comentarios de sentenza ...que serán obxecto de presentación na aula
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarase ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Lección maxistral	Na sesión maxistral explicaranse as cuestións fundamentais da materia. Calquera dúbida pode ser consultada tanto na aula como nos horarios de titoría que se publicarán na páxina web da facultade e que se realizarán virtualmente. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	Orientarase ao alumnado na resolución das actividades propostas. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvimento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita de carácter obligatorio na que se exporán cuestións de desenvolvimento.	40	A1 A2 A3 A4 A5
	As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliação das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliação aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2022-2023 e documentación concordante.		A5
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea		
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor	15	A2 A3 A5
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea		

Exame de preguntas obxectivas	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba tipo test non liberatoria de 20 preguntas.	30	A1 A5
As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliação das diferentes convocatorias serán os sinalados no cronograma da materia para o curso 2023-2024.			
	Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a sua condición de ciudadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea		
Traballo	Durante o cuadrimestre os alumnos deberán realizar dous traballos, individual ou en grupo, un en relación coa parte de Dereito Constitucional e outro en relación coa parte de Dereito Internacional Público, que será entregado ao profesor. Esta proba cualificarase cun máximo dun punto.	15	A1 A2 A3 A4
Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do Ordenamento xurídico e a estrutura organizativa e institucional da Unión Europea.			

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición e avaliação desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento: a área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público:

-A **Área de Dereito Internacional Público impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13.** Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuatrimestre.

- A **Área de Dereito Constitucional impartirá o resto de o temario:leccións 3-4; 9-12e 14.**Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuatrimestre

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CONTINUA PARA 1ª EDICIÓN ACTAS

En canto a **avaliación, cada unha de as áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional a a súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%.** Cada área, a hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 40% o exame final, 15% a resolución de problemas e/ou exercicios, 15% os traballos e 30% as probas tipo test.

En relación á **proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento.** Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida correxir a sua parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte, é decir, 2 puntos.**

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comenzo do cuadimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifeste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliação continúa.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN FINAL PARA 1ª EDICIÓN ACTAS

Os **alumnos que non se sometan a a avaliação continua,** a proba a realizar constará de duas partes: a realización dunha proba escrita con cuestiós de desenvolvemento -que se valorará con un máximo de 4 puntos por cada área de coñecemento- así como a resolución dun caso práctico -que se valorará con un máximo de 1 punto por cada área de coñecemento-, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación final. En todo caso, tanto na proba de desenvolvemento como no caso práctico evaluaránse as mesmas competencias que na evaluación conintuá. **Tanto o exame final como o caso práctico constarán de dous partes, unha por cada Área de coñecemento.** Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo de o 50% en cada parte, é decir, 2,5 puntos. En todo caso, avalianse as mesmas competencias e resultados de aprendizaxe que no sistema de evaluación para asistentes**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1.Os alumnos **que seguisen o sistema de avaliação continua** e acudan a segunda oportunidade de exame ,só terán que realizar a parte teórica, que consistirá en preguntas de desenvolvemento, posto que conservarán a calificación obtida nos traballos na aula. Aplicaranse os mesmos criterios de avaliação que para asistentes a 1ª edición de Actas.

2. Os **alumnos que non se seguiron o sistema de avaliação continua**, os criterios de avaliação son os que constan no apartado de criterios de avaliação para non asistentes 1ª edición de Actas.

3.O exame correspondente a a convocatoria "**Fin de carreira**", os criterios de avaliación son os que constan no apartado de criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas. En todo caso, tanto na proba de examen de desenvolvemento como na resolución de problemas evaluaránse as mesmas competencias que na avaliación continúa.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma moovi con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudiantado matriculado.

As titorías do profesorado da materia poden consultarse ou solicitarse no seguintes enlaces:

<http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/maria-belen-sanchez-ramos/>

<https://fccxxt.uvigo.es/es/docencia/profesorado/pablo-riquelme-vazquez/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Sobrino Heredia, J.M, **Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios**, 2016,

Bibliografía Complementaria

Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, **Curso de Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), **Las Organizaciones Internacionales**, Última Edición,
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Última Edición,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, 2013,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Unión Europea, constitución e medio ambiente/O03G081V01913

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Dereito internacional público/O03G081V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204